

MAGASIN

Jorden er flat, og
livet psykedelisk.
Christian Paaske
lar seg ikke temme

SIDE 32-37

ANDERS MINGE

Portrett-intervju i Stavanger Aftenblad
Lørdag 22. september 2018
Tekst og foto: Anders Minge

Verden står ikke til Paaske

Christian Paaske var i ferd med å bli en åndsnobb på jakt etter jackedotten. Så entret han den tredje alder og fant ut at jorden er flat.

Anders Minge

tekst og foto
anders.minge@aftenbladet.no

«You can't miss it!»

Beskjeden er klokkeklar.

Likevel surrer jeg rundt i Ogna på leit etter en rødmalt hytte. Jeg parkerer bilen, rusler videre på en grusvei som stadig blir smalere.

– Du er på villspor! Gå tilbake, kjør videre, ta til høyre i rundkjøringen og parker i enden av plassen. Gå over brua, se så til venstre!

Stemmen i telefonen er bestemt og tydelig.

– Hallo. HALLO! Ser du meg nå?

Jeg hører deg, men ser deg ikke, brøler jeg tilbake.

– Se opp, se opp!

Christian Paaske kikker lettere overbærende på meg, men lar være å kommentere den elendige stedsansen.

Trolig har han lyst, for å kommentere faller ham svært lett.

Enhver tanke eller refleksjon går rett i fingrene, som igjen danser over tastaturet. Det han skriver, går ofte til debattansvarlig i Aftenbladet, som så avgjør om teksten kommer på trykk. Siden 1985 har mannen fått publisert 327 debattinnlegg. Han har sendt inn minst dobbelt så mange, men avisen må også la andre få komme til orde.

Og temaene spriker vidt og høyt: russefeiring, kalvens ernæring, trafikkulykker og meditasjon, boksport, bruk og kast i ekkenskapet, farene ved mikrobølgeovn, om å drepe dyrene du ønsker å spise, Løgnslagetets oppførsel mot frisøren Merete Hodne, kvaliteten på norsk film, hijab til bunad – for å nevne noen få.

Det siste innlegget hadde tittelen «Bom stopp for demokrati- et?» Der tok han til orde for at bompengepakken for Nord-Jæren er en opplagt sak for digital folkeavstemning.

Nok er nok

Mens folket først de siste ukene virkelig har fått med seg hvordan bomringen vil prege deres økonomi framover, var Paaske allerede i 2004 kategorisk: «Bomringene bør rett og slett boikottes.» Han skrev blant annet: «Tiden er kommet til at nok er nok.» Et slagord som nå gir de fleste lokalpolitikere søvnløse netter.

Så, er 64-åringen synsk? Kanskje, kanskje ikke.

Selv om han synes bompenger er en teit og urettferdig måte å innkreve skatt på, og som vil koste ham dyrt på reisene mellom

rekkehuset på Tasta og hytta på Ogna, er det først og fremst den indre reisen han har viet livet til.

Denne helgen arrangerer han alternativmessen i Stavanger for 21. gang. Folkets Hus fylles opp av 60 utstillere og 70 foredrag. Paaske satser på at 2500 søkende etter naturmedisin, astrologi, aromaterapi, meditasjon, clairvoyance, fargerterapi, massasje, yoga, krystaller, urteterapi og auratyding besøker messen.

– *Hvorfor har folk så lett for å le av hva dere holder på med?*

– Enkelte ser på det som er utenfor den etablerte boksen som en trussel. Noen reagerer med sinne eller latter. Det er forsvaret mot det ukjente. Og jo mer utrygge folk er, jo mer behov har de for å beskytte seg mot det ukjente.

Det alternative er i grove trekk inndelt i fire kategorier: helse, selvutvikling, spådom og det åndelige. Alternativbevegelsen startet i Norge en gang på midten av 1970-tallet.

– *Er det noe på alternativmessen som selv du synes blir for alternativt?*

– Jeg har aldri møtt noen som bevisst er svindlere. Lurer de noen, lurer de også seg selv ved å tro på det de selger. Men det er definitivt mye som ikke har bakkekontakt. Spådom, for eksempel. Jeg gikk til en som mente at jeg om to måneder ville treffe en kvinne med et fornavn som begynte på «M» og som hadde havutsikt. Det skjedde jo ikke, men jeg kunne ikke gå tilbake til spådamen og kreve pengene tilbake. I den bransjen finnes ingen reklamasjonsrett. Genuine synske finnes, de kan være treffsikre den ene dagen og bomme den andre. Litt som værmeldingen.

Han har stengt enkelte useriøse personer ute fra messen, men jevnt over har Paaske en tolerant terskel for hvem som kan ha stand.

– Folk må være kritiske, selvfølgelig. Som til alt annet i samfunnet.

Yogamannen

Christian Paaske er mannen som ga Stavanger yoga. I 1985, etter fem år i yogakloster (ashram) i Danmark og Sverige hos yogien Swami Janakananda, startet han Yogasenteret i Pedersgaten og siden på Eiganes med Connie Norup, hun han i dag omtaler som sin første ekskone.

– Som yogalærer trenger du strengt tatt ikke gjøre noe – utenom å fortelle folk hvordan de skal gjøre øvelsene rett. Du kan ikke unngå at folk får en helt fenomenal effekt.

– *En fin jobb?*

– Ja, det var en veldig behagelig jobb. Definitivt.

Allerede i tidlig i 20-årene kjente han at de revmatiske plagenes. Flere ledd begynte å stivne. Han fikk tilbud om medisiner, men takket nei. Unge Paaske valgte heller perioder med faste, yoga og sunn mat.

– Etter ti dagers faste kunne jeg strekke ut armene igjen. Jeg kurerte meg selv, sier han.

Men da han rundet 50 år, ble han likevel innhentet av alder og stivhet.

– Det var ikke kjekt å undervise i yoga lenger. Dessuten kom nye krefter til og startet nye yogasentre i byen. De var mer i takt med tiden og tok yoga til nye høyder. Jeg er glad jeg slapp å konkurrere med dem.

Etter 15 år med monopol, fulle hus og god stemning, ga han seg.

Han så for seg en tidlig pensjonisttilværelse. Slik gikk det ikke.

– Jeg giftet meg med en veldig snill og omsorgsfull kvinne. Hun var veldig god å lage mat – var full av kos og trygghet – noe jeg trengte etter år med mye disiplin og strenghet, særlig i matveien.

Men sofaliv, gullrekken på tv og et A4-liv lå ikke for ham likevel. Etter seks år tok ekteskap nummer to slutt.

– Jeg skulle noe annet, til en dypere forståelse av selvutvikling og hva yoga egentlig er.

En ubehagelig opplevelse i den han kaller for kjøttkake- og tv-fasen med ekskone nummer to ble en vekker.

– Jeg stod foran bokhyllen og lurte på hvem som hadde kjøpt alle disse syke bøkene? Jeg oppdaget at interessen for meditasjon og åndelige tema gikk drastisk ned på et kjøttbasert kosthold.

Glede og smerte

Fortsatt står en kvinne på ønskelisten, tross at synet på kjærligheten er endret.

– Jeg traff en overjordisk vakker kvinne på nettet. En som i tillegg ville være sammen med meg. Helt bingo, altså. En perfekt match!

Ulempen var at hun bodde langt borte og var mye på reise. Det gikk måneder før de kunne treffes.

– Vi ble begge kjempeforelsket og lykkelige. Men hvorfor, jeg

Det blir fort et sirkus av persondyrkelse, underkastelse, maktmisbruk og sexskandaler. Dette er den samme statuspyramiden som ellers i samfunnet. I stedet for penger, fine hus og gullklokker, er den harde valutaen opplevelser.

Christian Paaske

– Det optimale er å leve som i et kloster. Livet er best når jeg følger en rytme i dagen. Faste tider for meditasjon, mat og jobb. I annekset til hytta på Ogna skriver han sine tekster.

hadde jo ikke truffet damen? Hvor kom lykken fra? Svaret var at lykken kom fra meg selv. Når følelsen av mangel og behovet etter en kjæreste forsvinner, kommer lykken som har vært der hele tiden, slik solen alltid skinner bak skyene.

Vi møttes, fikk tre fine måneder sammen, inntil hun gjorde slutt på forholdet.

Så fikk han tre år med savn og smerte.

– Hva er poenget? Å søke etter lykke utenfor meg selv fører bare til smerte. Tilfredsstillelsen går alltid over, men den indre tilfredsheten som alltid er der, er varig.

Nå er det bare den 14 år gamle katten Sophia som kurrer og stryker ham på kinnet. Navnet hennes betyr «kjærlighet til kunnskap».

– *Hva er et perfekt kjærlighetsforhold?*

– To mennesker som ikke holder hverandre ansvarlig for hverandres lykke. Målet mitt er å være like lykkelig som singel som i et eventuelt parforhold. Alle menneskelige problemer har én årsak; at du ikke får det du vil ha. Livet blir mye lettere hvis du aksepterer alt som skjer. Jeg prøver å ta imot alt det fine som kommer og er takknemlig for hver dag.

Følger Saturn

Den røde tråden i livet er å søke etter sannhet. Siden ungdommen har Paaske kjent et press på å forstå hva vi egentlig gjør her på jorden.

– Livet er jo helt psykedelisk. De fleste tar for gitt at vi lever, men for meg er livet et uforståelig mirakel, sier han.

Planeten Saturn bruker 29,5 år på en runde rundt solen. I astrologien representerer en hver slik runde en livssyklus.

Han er nå i den tredje – og muligens siste – av dem.

– I den indiske kulturen er det aksept for at jeg nå kan være mindre fokusert på samfunnet, forlate familien og trekke meg mer tilbake.

Morgen og meditasjon

De fleste morgener i den røde hytta på Ogna, eller hvor som helst han våkner, starter dagen med meditasjon. Beina i kors, lett, knyttede never og øynene lukket. Øyeblikket på dagen hvor han faktisk ikke tenker på noe. Når han reiser seg, slår grubleriene ham som en hammer i hodet.

For tre år siden fant Paaske ut at han hadde tatt feil i 40 år.

– Feilen var at jeg søkte etter opplevelser i stedet for forståelse. Jeg var en åndelig fjellklatrer på vei mot toppen. Der hvor Buddha, Jesus og de helt store, åndelige gallionsfigurene finnes seg.

– *Hva mener du?*

– Enkelte av oss blir desillusjonerte med livet vi har og samfunnet vi er i. Det alternative lokker med bøker, kurs, eksotiske lærere, spennende opplevelser og en dypere mening. Det kalles nyreligiøsitet, men er ofte bare en resirkulering av kristendommens skyldfølelse og løfter om frelse i ny innpakning.

Målet med den åndelige veien er å bli opplyst og selvrealisert.

– Det blir du hvis du mediterer lenge nok, står på hodet, gjør yoga, spiser vegetarmat, snakker med rolig stemme, går i fla-

grende gevanter og har Buddha-statuer og krystaller i huset – trodde jeg. I en slik Buddha- og Jesus-lignende tilstand nærmer du deg rett og slett et perfekt menneske. Resultat: Drag på dame, penger på kontoen og åndelig jackpot. Lenge trodde jeg på denne modellen. Feilen er at en opplevelse er et objekt i sinnet. I prinsippet ikke forskjellig fra andre objekter, som en blomst, bil eller brød. Å søke etter opplevelser er en form for åndelig materialisme. Når opplevelsen går over, er du den samme tullballen som du alltid har vært, forklarer han.

– *Så, hvem er du?*

– Tenk at du danser helt ekstatisk, for så plutselig håpe at noen ser hvor flink du er. I et kort øyeblikk er der bare dansen, inntil egoet stepper inn og tar eierskap over opplevelsen og sier at det er meg som danser. Jeg er ikke den personen jeg tror jeg er, med et navn, kropp, personlighet, historie, relasjoner og et sted og bo, men jeg er bevisstheten som vet om denne personen.

– *Ikke helt lett dette for en enkel mann med dårlig stedsans?*

– Enig. Jeg forstår det heller ikke, kun intellektuelt, og det utgjør kun 10 prosent. De resterende 90 prosentene tror fortsatt jeg er kroppen og egoet. Denne uvitenheten er massiv, noe jeg jobber med å fjerne. Målet er min sanne natur av ren væren, fred og glede.

– *Hvordan forholder du deg til verden når du går ut døra på Ogna?*

– Livet er som å gå på kino, men det er ikke jeg som har laget filmen. Jeg må bare se hva som kommer. Men fordi jeg ikke vet

Og hvis jorden er en kule, bør Frihetsgudinnen ligge 632 meter under havet og ikke være synlig. Bevisene for at jorden er en spinnende kule har jeg ennå til gode å se.

Christian Paaske

Christian Paaske, mannen som tok yoga til Stavanger, starter oftest dagen med meditasjon.

hva som er forutbestemt, må jeg likevel oppføre meg som om jeg har fri vilje og gjøre så godt jeg kan.

Åndelig snobb

Tilbake i glanstiden, da Paaske drev byens eneste yogasenter, hadde han klatret en god del høyere opp i den åndelige fjellveggen enn dem han underviste.

– Jeg var en åndelig snobb. I den åndelige pyramiden finnes et omfattende hierarki av elever, lærere, guruer og åndelige mestere. Det blir fort et sirkus av persondyrkelse, underkastelse, maktmisbruk og sex-skandaler. Dette er den samme statuspyramiden som ellers i samfunnet. I stedet for penger, fine hus og gullklokker, er den harde valutaen opplevelser.

– Har du selv en guru i magen?

– Jeg er en lærer med ønske om å formidle. Problemet er at kun de færreste er interessert i den kunnskapsmessige siden av yoga. Av alle jeg har undervist i yoga, kan jeg nesten telle på én hånd de som seriøst var interessert i åndelig utvikling. Nå går folk på yoga for å styrke mage og rygg, slappe av og oppleve velvære.

Forholdet til penger

Skulle kortene likevel falle slik at Paaske skulle få en guru-rolle, ville han vært skeptisk.

– Jeg ville grepet muligheten. Og ville sikkert ikke taklet den. Rollen er nemlig svært forførende. De aller fleste guruer faller som fluer. Plutselig sitter de der med fri tilgang til penger, sex, makt og berømmelse. Gjerne har de vokst opp i et spartansk

– Et viktig spørsmål folk bør stille seg er: Hvor slutter verdensrommet? Svaret er enkelt: Det har ingen slutt. Det betyr at verden ikke er et fysisk objekt, noe som beviser at verden ikke er virkelig. Den eksisterer, men det gjør også drømmene om natten.

kloster og levde på tørre knekkebrød. Plutselig kan de få alt. Det er nødt til å bli kaos.

Christian Paaske rister på hodet.

Tross at hans deltakelse i arbeidslivet har begrenset seg til et par sommerjobber, har han som selvstendig næringsdrivende likevel vært aktiv: Forfatter, redaktør, praktiserende astrolog og dypdykker i indisk filosofi.

Økonomisk har han klart seg greit. Dessuten har han arvet mange penger etter bestefaren, som var med på å starte Danmarks største entreprenørfirma. Familiefondet har drysset penger over ham jevnt og trutt. Men nivået i pengebingen begynner å nærme seg bunnen.

– Kommer du lett til penger, er det lett å bruke dem ukritisk. Hadde jeg disponert annerledes, ville jeg sittet bedre i det i dag. Nå har jeg pinadø gjeld.

På boligmarkedet har han systematisk kjøpt dyrt og solgt billig.

– Fordelen var at pengene ga frihet. Jeg slapp studielån og kunne studere et lite matnyttig fag som filosofi og kunne engasjere meg i yoga.

Stavangergutten Paaske, sønn av borgerskapet, måtte likevel ta Tau-ferja og buss videre til Jørpeland for å fullføre gymnaset. På ungdomskolen havnet han i et miljø hvor innsatsen på skolen ikke ga medaljer. Karakterene ble deretter. På Strand gymnas var ikke karakterkravene så høye.

– Jeg tilhører den generasjonen som brukte lang tid på å bli voksen, vi som er født på 1950-tallet. Hippie, rock and roll og protestbevegelsen var et angrep på familien og tradisjonelle ver-

dier. Vi var en generasjon som ikke skulle gjøre det samme som foreldrene våre. Med mitt konspirasjonsteoretiske sinnelag mener jeg det var en styrt utvikling. Da Beatles reiste til India for å meditere, var det en planlagt mediebegivenhet for å lokke sånne som meg inn i disse åndelige, mystiske greiene. Den politiske radikaliserings, protestene mot Vietnamkrigen og all makt til folket skulle dirigeres i andre retninger.

– Hvem planla?

– How deep in the rabbit hole are you willing to go? Slik jeg ser det, er menneskeheten en styrt saueflokk. De som trekker i trådene, tenker som en sauebonde at verden er for alvorlig til å bli overlatt til tilfeldighetene. De tar ansvar og driver bare fornuftig sauehold slik vi omtrent tenker om dyr. For makteliten er vi bare sauer som systematisk holdes dumme og uvitende om hva som egentlig foregår, slik at vi kan styres, kontrolleres, arbeide fra morgen til kveld, eller sendes i krig slik bønder sender dyr til slakt, uten å miste nattesøvn av den grunn.

– Ville ikke et streit liv med vanlig jobb, fotball på fjernsyn og spaserurer på kveldstid vært deilig?

– Nei, det er jeg veldig glad for at jeg slipper. Å være sin egen herre er et kjempeprivilegium, slippe å være lønsslave. I naturen er det strengt tatt bare maur og bier som jobber. Jeg er glad for å være på utsiden og utvikle min kreativitet. Og så lenge jeg betaler regningene mine, tillater samfunnet meg å gjøre som jeg vil.

Den flate jorden

Ute er det vindstille. I godstolen i stua på Ognå har han utsikt over et flatt vann han ikke aner hva heter.

Ikke en lyd.

Paaske har ikke tv, men veldig godt internett.

For et drøyt år siden satt han i samme godstol, den gang med Mac-en i fanget og så på et foredrag på Youtube. Plutselig sier Santos Bonachi på skjermen at jorden er flat.

– Mannen har klikket, var det første jeg tenkte. Men så; ok, denne fyren er ti ganger smartere enn meg. Og hvis han mener det, må jeg i det minste lytte til hva han har å si. Så jeg undersøkte argumentene.

– Men seriøst, skal det så lite til, litt Youtube i godstolen, så er jorden flat?

– Nei, det tok noen dager. Jeg så flere filmer og samlet systematisk svært mange solide argumenter. Etter ett år er stillingen 10-0 for at jorden er flat og ikke rund. Det som overbeviste meg mest, er at Frihetsgudinnen i USA er synlig på en avstand av 96 kilometer. Og hvis jorden er en kule, bør Frihetsgudinnen ligge 632 meter under havet og ikke være synlig. Bevisene for at jorden er en spinnende kule har jeg ennå til gode å se, sier Paaske, som dessuten ikke tror at mennesket har satt sine bein på månen, og at bildene vi har sett av jordkloden er manipulerte.

Paaske skrev naturlig nok leserinnlegg til Aftenbladet om sin nye observasjon, men ble refusert. Da han så blogget om sin nye overbevisning, ble det full fyr i teltet – og i kommentarfeltet.

– Jeg har aldri vært i nærheten av et emne som har fått folk til å reagere så sterkt. Jeg trodde jeg kom med en god nyhet, men folk ble rasende. De taklet det ikke.

Paaske har innsett at jordens fasong ikke er det enkleste temaet. Derfor har han inntil videre lagt diskusjonen død. Men meningen hans står fjellstøtt.

– Jeg var tidlig ute med å fortelle at å kutte kjøtt sparer miljøet. Flat jord anser jeg som et tema som er forut for sin tid. Framtiden vil vise om jeg har rett om jordkloden også. Alle fugler synger sin sang. Jeg liker å blåse i trompeten og provosere, det må jeg innrømme.

Tenkemåten er alltid å se synspunkter for helt motsatt side, uten at han nødvendigvis er helt enig i hva han selv skriver.

– Jeg er eksentrisk, noe jeg trives med. Å være en outsider, ha langt hår, drive med yoga og ikke passe inn i A4-malen. Det er rollen jeg spiller i dette livet.

Ka då, ittepå?

Hvilken rolle han skal spille i sitt neste liv, er foreløpig usikkert. Men at han har levd før og vil leve igjen, er han skråsikker på.

– Jeg tror på reinkarnasjon. Når vi dør, ser vi alle feilene vi har gjort og hvordan vi ligger an i løypa. Døden blir som en slags evaluering etter skoleårets slutt.

Etter en hvileperiode som død, må Paaske ned på jorden igjen. For å komme videre må han nemlig ta et nytt liv.

– Slik jeg ser det, er jorden et psykodrama-verksted for sjelen. Vi er her for å leve som sjeler. Noen får lette liv, andre vanskelige.

– Er du redd for å dø?

– Nja, jo. De samme 90 prosentene, som ikke forstår hvem jeg er, er redd for å dø. Redd for å bli syk, redd for alt mulig. Men døden er teoretisk, kun en tanke om noe jeg vet kommer til å skje. Kroppen dør, men ikke bevisstheten. Lev nå, for det finnes ikke noe annet enn øyeblikket og evighet, begge deler uten tid.

– Når du en gang, langt der framme, må ned her og ta et nytt liv, hva da?

– Skal vi tro beskjedene og beretningene som rent faktisk i flere tilfeller kommer fra den andre siden, fra de døde som vet hva de snakker om, så vises jeg ulike valg om å dra til forskjellige steder, som Afrika, Norge eller andre steder. Alt etter om jeg vil ha lett liv med lite vekst, eller et utfordrende liv med mye utvikling. Norge med vår rikdom og alle velferdsgodene, er nok blant de lette livene.

– En god del av leserne vil nok synes dette høres klin kokos ut. Har du forståelse for det?

– Ja, men livet i seg selv er klin kokos. At du for eksempel kan levere sædcellene dine inn i en kvinne, og så ni måneder seinere kommer det ut et levende menneske. Det er jo totalt hinsides! Når det er mulig, er jeg villig til å tro på rimelig mye.

Han har meldt seg inn i Den norske kirke igjen, mest fordi kirken har best kompetanse på begravelser.

– Sønnene mine får en lettere jobb når de skal begrave meg. Dessuten liker jeg å støtte «The underdog». Kirken er i ferd med å bli alternativ, ikke sant? De har til og med stand på Alternativ-messen.

Men om han er kristen? Paaske tenker seg grundig om før han svarer:

– Du skal ikke tro, du skal vite.